

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
Spm 1887

Vår ref
21/544-

Dato
15. april 2021

Svar på spm nr 1887 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

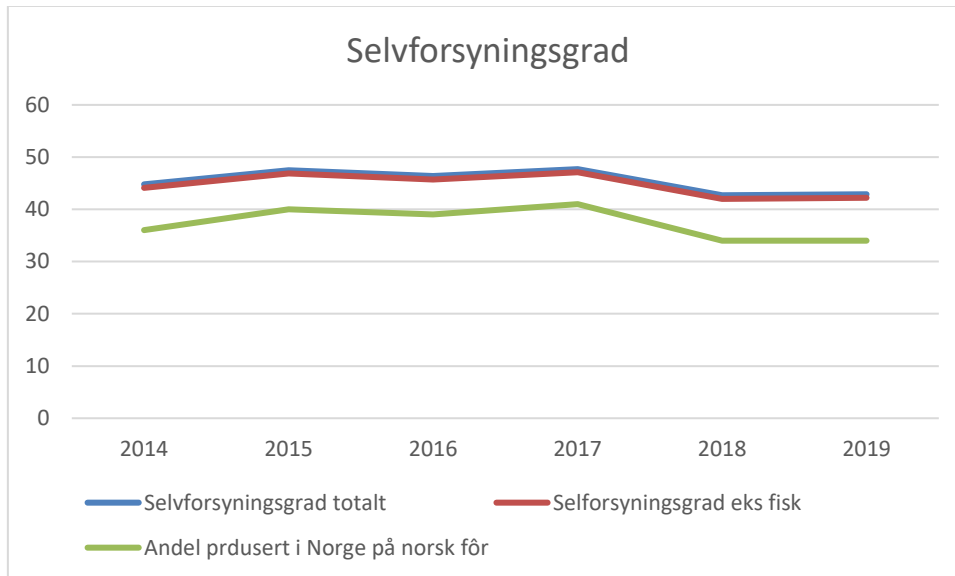
Jeg viser til spørsmål nr. 1887 til skriftlig besvarelse oversendt fra Stortingets presidentskap. Spørsmålet er reist i brev av 11.04.21 fra representanten Emilie Enger Mehl. Spørsmålet lyder som følger:

"Kan statsråden gi en oversikt over selvforsyningsgraden de siste 6 årene, og hvordan ser hun på denne i lys av matsikkerhet og trusselen fra antibiotikaresistens, samt i et beredskapsperspektiv?"

Selvforsyningsgraden beskriver hvor mye av det vi spiser som er produsert i Norge målt på energibasis, og er ett av flere mål på hvilken markedsandel den norske matsektoren har i det norske matmarkedet. Selvforsyningsgraden påvirkes av de naturgitte produksjonsforholdene, været, ulike kvalitetskrav, priser, landbrukspolitiske virkemidler og internasjonale handelsavtaler. Det tas i beregningen av selvforsyningsgrad ikke hensyn til eksport, eller til muligheten for å legge om produksjonen til produkter med høyere energigrad, dersom situasjonen skulle kreve det. Selvforsyningsgrad er derfor ikke et entydig godt mål på mulighetene til å dekke matvarebehovet med nasjonal produksjon, for eksempel i en situasjon der all import stoppes over tid. Selvforsyningsgraden per produktgruppe og totalt ble grundig belyst i Prop. 118 S (2019-2020) om jordbruksoppgjøret 2019.

Figuren under viser tall fra NIBIO på selvforsyningsgrad totalt, selvforsyningsgrad eksklusiv fisk, og andel produsert i Norge på norsk fôr de siste 6 årene. Tallene for 2020 er under utarbeidelse og er dessverre ikke tilgjengelige ennå, men som følge av at effekten av tørkesommeren 2018 da i stor grad var borte, kan det forventes en økning av

selforsyningsgraden i 2020 i forhold til 2018 og 2019. Dette til tross for noe større registrert import av kjøtt på grunn av pandemien.

Jeg vil påpeke at tallene er oppdatert sammenlignet med Prop. 118 S (2019-2020) og de er nå justert for grensehandel. Grensehandel har tidligere ikke inngått i tilsvarende tall. Anslaget for grensehandelen er usikkert. Etter innarbeidingen har selvforsyningsgraden blitt noe lavere enn angitt i for eksempel i proposisjonen om jordbruksoppkjøret 2020. Det blir interessant å se på tallene for 2020. Grensehandelen vil være svært lav, og mye av den uregistrerte privatimporten er erstattet med registrert import.

Matsikkerheten i Norge baserer seg på tre pilarer. Det er nasjonal produksjon, handel og ivaretaking av produksjonsgrunnlaget. Forsyningsberedskapen innenfor matvaresektoren er basert på at både nasjonal produksjon og import langt på vei kan bli opprettholdt også i kriser. Norge er bortimot fullt ut selvforsynt med kjøtt, fisk, egg, melk og meieriprodukter, og med grove grønnsaker som kål og kålrot. Sjømatsektoren er stor, og sammen med matproduksjon fra landbruket sikrer den et solid fundament for nasjonal matsikkerhet. Det er videre et beredskapspotensial i omlegging av forbruksmønsteret i en krisesituasjon i retning av mer konsum av plantevekster som bygg og havre, og noe reduksjon av husdyrproduksjonen.

Vi står nå i det vi håper er slutfasen av koronapandemien. Også i denne situasjonen har matforsyningen gått tilnærmet som normalt. Det siste året har tydelig vist at matforsyningskjeden i en krevende tid er både robust og fleksibel. Selv i denne verdensomspennende koronakrisen ser land viktigheten av å opprettholde internasjonal varehandel og forsyning med matvarer. Samtidig viser pandemien hvor avhengig også norsk matproduksjon er av at handelslinjene for innsatsvarer og tilgang på arbeidskraft sikres.

Når det gjelder antibiotikaresistens (AMR) er situasjonen hos matproduserende dyr i Norge svært god sett i et internasjonalt perspektiv, og Norge er en pådriver i det internasjonale arbeidet mot AMR. Den globale utviklingen på dette området er en av de største helseutfordringene vi står overfor i dag. Utfordringene må møtes gjennom internasjonalt samarbeid innenfor mange ulike sektorer; folkehelse, dyrehelse, mat og miljø. Det er dette vi ofte omtaler som Ën-helse perspektivet.

I overvåking og studier av AMR hos dyr og i mat i Norge undersøkes særlig forekomsten av enkelte resistente bakterier, som regnes som spesielt viktige i et Ën helse-perspektiv. Etter et føre-var-prinsipp er det ønskelig å holde forekomsten av slike bakterier på et så lavt nivå som mulig, slik at dyr ikke skal kunne utgjøre en vesentlig kilde for overføring til mennesker eller til natur og miljø.

Alt kjøtt som importeres til Norge må oppfylle kravene i regelverket når det gjelder dyrehelse og mattrygghet. Norge er i henhold til EØS-avtalen forpliktet til å følge det harmoniserte EU-regelverket. Dette betyr at kjøttet må være helsemessig trygt, og at innhold og merking er i overensstemmelse med norske regler.

Avslutningsvis vil jeg advare mot å bruke den ekstraordinære situasjonen i 2020 og 2021 som et utgangspunkt for store endringer i norsk jordbrukspolitik. Norsk jordbruk er over tid tjent med å tilpasse produksjonen til den varige etterspørselen. Det er å forvente at avsetningen for særlig husdyrproduksjonene vil falle tilbake når reiserestriksjonene blir opphevet og grensehandelen normaliserer seg. Det tjener ingen, aller minst husdyrprodusenten, å stimulere til en produksjon nå, som igjen vil kunne medføre overproduksjon etter pandemien. Jeg vil også advare mot å stimulere for sterkt til produksjon av norsk korn uten sikkerhet for avsetning. Det er relevant å nevne at det etter en god kornhøst i 2020, ifølge markedsregulator Felleskjøpet Agri, er meldt inn overskudd av totalt 57 000 tonn korn inneværende sesong.

Med hilsen

Olaug Vervik Bollestad